СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. XXXVII. Ч. 42. Джерзи Сіти, Н. Дж., середа, 20. лютого, 1929. VOL. XXXVII. No. 42. Jersey City, N. J., Wednesday, February 20, 1929. THREE CENTS

ВЕРБИЦЬКОГО ЗАСУДЖЕНО НА СМЕРТЬ.

А АТАМАНЧУКА НА 10 РОКІВ ВЯЗНИЦІ.

Іван Вербицький — Василь Атаманчук

ЛЬВІВ (Галичина), 19. лютого. — ЗАКІНЧИЛАСЯ КАРНА РОЗПРАВА В СПРАВІ УБИЙСТВА ПОЛЬСЬКОГО ШКІЛЬНОГО КУРАТОРА СОБІНСЬКОГО. ПОЛЬСЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ ТРИБУНАЛ ЗАСУДИВ ІВАНА ВЕРБИЦЬКОГО НА СМЕРТЬ, А ВАСИЛЯ АТАМАНЧУКА НА 10 ЛІТ ВЯЗНИЦІ.

ОБА ВОНИ ЯВЛЯЮТЬСЯ НЕВИННИМИ ЖЕРТВАМИ ЛЯЦЬКОГО НАСИЛЬСТВА.

ПРОГИБІЦІЙНА ДЕБАТА В СЕНАТІ

СЕНАТОРИ БОРА І РІД, ДВА НАЙБІЛЬШІ ПРИЯТЕЛІ У ПРИВАТНОМУ ЖИТТІ, ЗАСТУПАЮТЬ В СЕНАТІ ЩОДО ПРОГИБІЦІЇ ДВА РІЖНІ ПОГЛЯДИ.

ВАШИНГТОН, 19. лютого. — Сенатор Рід виголосив огнисту бесіду, в якій пояснював суть законів у демократії. Опираючись на тім, що законом може бути це, що є виразом симпатій і волі народа, критикував він в як нарішучішій формі прогибіційний закон. Він твердив, що силою того закона ми віддали себе у руки шпіонів і кримінальних типів, котрі можуть тепер спокійно ломити двері і вікна наших хат, впадати до них і нас мордувати.

Сенатор Бора відповідав на закиди Ріда. Але в першу чергу висказав свій жаль, що сенатор Рід покидає по власній волі сенат з днем 4. марта. Бора твердив, що його відсутність відчує дуже болючо сенат, в якім служив через 18 літ, будучи все централькою фіґурою, що вносила життя і знання. Щодо прогибіції Бора подав, що оба вони з сенатором Рідом не дожиють того, щоби акт Волстеда був счеркнений з конституції. А раз він в конституції, то мусить бути виконаний.

БРОДВЕЙ ЗАВМИРАЄ.

І ТО ІЗЗА РЕФОРМ ГВЕЙЛЕНА. І БИЗНЕС ПОТЕРПІВ РІВНОЖ.

НЮ ЙОРК, 19. лютого. — Директори Бродвейського Товариства радили в готелю Мек Алпин над тими комунікаційними реформами, які завів у театральній полосі новий нюйорський поліційний комішенер Гвейлен. Вони рішили домагатися змін і обмежити ті реформи до год. 9.30 в ночі. В той час всі є в театрі і рух ослаб, а по театрі і так люде не дуже спішаться й можуть пождати одну-дві мінути довше. Бо інакше люде будуть оминати Бродвей, щоби тільки позбутися полісменів, що їх переслідують що два кроки.

ЕПИСКОП ПРОТЕСТУЄ.

ЗАЯВЛЯЄ, ЩО КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА НЕ ПІДПИРАЄ РЕВОЛЮЦІЙНИХ ЕЛЄМЕНТІВ У МЕКСИКО. ОСУДЖУЄ НАПАД НА ПРЕЗИДЕНТА.

МЕКСИКО СИТІ, 19. лютого. — Монсіньоре Міґель де ля Мора, епископ з Сан Люї Потозі, як речник мексиканського епископату, оголосив комунікат, в якім відповідає на закид президента, будьтоби католицьке духовенство піддержувало революційні елементи. Еп. Мора заявляє, що папа заборонив духовним лучитися з елементами, які змагають до революції і перевороту в Мексико. Тільки кілька духовників нижчого чина взяли участь у революційній акції, але тим переступили вони зарядження вищої духовної влади. Мора підніс, що католицька церква є проти насильств і вже з того боку заявляється проти атентату на президента Хіля, який осуджує.

ЗНОВУ ЗИМА.

НЮ ЙОРК, 19. лютого. — По трох гарних весняних днях заповіло метеорольоґічне бюро, що надходить з півночі холодна струя. Її вже чути. Треба надіятися доброго морозу.

В БРАЗИЛІЇ ДОЩЕВІ ЗЛИВИ.

САО ПАВЛЬО, Бразилія, 19. лютого. — 25,000 людей покинуло свої хати, бо залляла їх вода з ріки Тіете, що вийшла з берегів. 5,000 хат опинилося пів водою.

$1,000,000 В ДАРІ НА УНІВЕРСИТЕТ.

НЮ ЙОРК, 19. лютого. — П. С. Штравс і жінка зложили один міліон долярів без усяких застережень в дарі на потреби нюйорського університету.

ТЕЛЄВОКС — НОВИЙ ВИНАХІД.

ВИКОНУЄ РОБОТУ ЯК ЖИВИЙ ЧОЛОВІК. РОБИТЬ ВЕЛИКУ ПРИСЛУГУ ЛЕТУНАМ.

НЮАРК, Ню Джерзі, 19. лютого. — Було темно і мрачно. Летун літав над містом і не міг добачити летунського поля, де міг би злетіти безпечно на землю. Але пустив гудок, який почав гудіти, і його голос порушив новий апарат, що уміщений на летунськім полі, а називається телевокс. Апарат виглядає як радіо. Він і реагує в подібний спосіб як радіо. Коли голос сирени порушив телевокс, той знова порушив другий апарат і в тій хвилі автоматично піднялися світла і освітили летунське поле, а летун пізнав, куди йому летіти і де злітати на землю.

Винахід цей стане у великій пригоді всім летунам.

ГУВЕР ВИКІНЧУЄ БЕСІДУ.

ВАШИНГТОН, 19. лютого. — Інавґурація нового президента вже за плечима і Гувер взявся на добре до викінчення своєї інавґураційної бесіди.

СИЛА ПУБЛИЧНОЇ ОПІНІЇ.

СИЛЬНІЩА ВІД САНКЦІЙ. ТАК КАЖЕ КЕЛОҐ.

ВАШИНГТОН, 19. лютого. — В школі для тих, що готовляться до служби в чужинецьких державах, говорив секретар стейту Келоґ на тему мирових договорів. Він зазначив, що публична опінія являється найкращою ґарантією, а не ухвалені санкції проти тої держави, що нарушилаб мир. Публична опінія сильніща від армії і фльоти.

ЛИНДБЕРҐ МОВЧИТЬ.

Полковник Линдберґ вернув зі своєї подорожі до Центральної Америки. Запитаний про свою наречену і шлюб, не відповів нічого. Зате говорив про свої летунські пляни.

КРАДІЖИ В РУМУНІЇ НЕ ПЕРЕВОДЯТЬСЯ Й ЗА НОВОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

При залізничій дирекції в Брашові сконстатовано неправильности, в які замішаний і начальник тамошної залізниці Водя, котрого арештовано. В Галацу сконстатовано неправильности при митниці. Установлене слідство виказало, що якийсь там Будор у спілці з начальником митниці Ґереґі спроневірили суму 2,500,000 левів.

ПІДЧАС ПОЖЕЖІ ВТІКЛО 12 ВЯЗНІВ.

В концентраційнім таборі в Вормях у Великопольщі повстала пожежа. Підчас замішання втікло 12 політичних вязнів, за котрими даремно тепер шукає поліція.

УКРАЇНА ХОЧЕ КОНЧЕ ВІДІРВАТИСЯ ВІД РОСІЇ.

Це видно по тім, що Україна не хоче давати Москалям хліба і рекрута, що населення горнеться коло української церкви і що при виборах до рад, які якраз тепер відбуваються, поборюють селяне сильно комуністів.

НЕХАЙ УКРАЇНЦІ ЛОМЛЯТЬ НОГИ.

Є у Львові така вулиця, що зветься Потоцького. Мешкає при її кінці богато Українців, а також є там школа Василіянок. Маґістрат львівський, що дбає про вигоду для себе, не хоче ані бачити кінця вулиці Потоцького. Кількасот дітей, котрі що дня спішать до школи, виломлюють собі ноги на цім забутім кутку, де гірше ніж на селі шукати дороги. Мабуть хоче маґістрат, щоби наші діти поломали ноги.

ПРОМІННЯ СМЕРТИ.

З Німеччини приходить вістка, що винайшли там новий убийчий середник. Винахідником є проф. Ессав, директор фізичного Інституту в Єні. Середник зветься „промінням смерти"; з малої скриночки, мов пуделко від папіросів, іде проміння на 3 метри довжини. Все, на що впаде це проміння, негайно гине; миши за 10 секунд, щур за 10 хвилин. Тайна цього винаходу пильно бережена. Д-р Ессав каже, що має надію уліпшити це проміння для лікування ріжних недуг, ослабивши їх вплив, так, щоби не нищили людського орґанізму.

БОЛЬШЕВИКИ КАРАЮТЬ ТИХ, ЩО ПОГАНО ЗДИРАЮТЬ ХЛІБ У ГОЛОДНИХ.

Харківська колеґія „Наркомторгу", заслухавши доклад про хлібозаготовлю на Україні, сконстатувала, що проходять хлібозаготовлі незадовольняюче, й постановила зняти з роботи за недобре її виконання завідуючих сталінським, першотравенським, роменським і любельським окр. торговими відділами. Крім того притягається до відповідальности завідателя шепетівським торговельним округом і сувору догану висловлено завідателеви торговельними відділами округів маріупольського, кременчуцького, миколаївського, одеського, черкаського, прилуцького, уманського, лубенського й ізюмського за невиконання пляну заготівель. Як бачимо, в цих перерахованих округах є багато й голодуючих округів, в яких, як видно, большевики, не звертаючи уваги на голод, мають далі забирати хліб у голодного населення.

АВЕРИСКАНСЬКА ПАРТІЯ РОЗЛІТАЄТЬСЯ.

Майже всі прихильники бувшого румунського міністра Петровіча виступили з аверисканської партії, так, що в місті Ясах нема вже аверисканської орґанізації.

ВЕЛИКІ МОРОЗИ В ЦІЛІЙ РУМУНІЇ.

З цілого краю голосять великі сніговиці. Студінь є майже всюди невиносима. В Ґеорґенах є 25 степенів (Цельзія), в Букарешті 20 степенів. Букарештенський метеорольоґічний інститут заповідає нові морози.

ТОРГОВЛЯ ЖІНКАМИ.

Через страшний голод в Китаю Китайці розпочали на великі розміри випродувати свої жінки і доньки. З одного округа продано до провінції Шансі у неволю кілька тисяч жінок.

ТОРГОВЛЯ В ПОЛЬЩІ.

Обчислення торговельні почадають, що з Польщі вивезено за 839 міліонів зол. менше товару, ніж привезено. Це значить, що тих 839 міліонів треба заплатити за границю. А їх не легко здобути.

ЦІКАВА СТАТИСТИКА.

Щораз частіші випадки самогубств між шкільною молодю в усіх країнах звернули увагу преси на свіжо виданий твір Німця д-ра Ганса Роста п. з. „Бібліоґрафія самогубства". Автор від довгих літ стежив за явищем самогубства в літературі, переводячи його статистику від 16-го століття. Між 3,771 творами всесвітньої літератури, перегляненими ним, є окрема глава „Самогубства учнів". Виходить, що самогубства дітей і малолітних зовсім нове явище нашої доби. Воно починається щойно в 1898 р. До 1904 р. література згадує про нього дуже рідко. Зате в 1908 р. є вже 14 творів на цю тему, в 1909 р. — 18, в 1911 — 31 творів. Від 1912—1914 ця цифра паде на 7, 8 і 5 книжок. Чи з призбираного д-ром Ростом матеріялу можна поробити які загальні висновки — автор залишає це питання фільософам. На всякий випадок згаданий твір — це дуже цікавий матеріял для педагоґів і лікарів.

БОЛЬШЕВИКИ РОСПРАВЛЯЮТЬСЯ З УКРАЇНСЬКИМИ „СЕПАРАТИСТАМИ"

НА УКРАЇНІ ПЕРЕВОДЯТЬСЯ АРЕШТИ НІБИ ТРОЦЬКІСТІВ. РОЗСТРІЛЯНО ШІСТЬОХ УКРАЇНСЬКИХ КОМУНІСТІВ НА ЧОЛІ З О. ШУМСЬКИМ. М. ГРУШЕВСЬКОГО АРЕШТОВАНО.

РИҐА (Латвія), 19. лютого. — По містах України переводяться масові арешти. В Харкові між арештованими знаходиться 17 старшин червоної армії. Військова школа у Києві буде зреформована, бо в ній викрито центр української національної пропаґанди.

Уперто поширюються чутки, що в Харкові розстріляно шестеро українських комуністів, а між ними й бувшого комісаря освіти на Україні О. Шумського. Центральний Комітет Комуністичної Партії засідає без перерви.

Серед арештованих видатних українських діячів у Києві називають і професора М. Грушевського.

(Ред.: Ізза специяльної комуністичної цензури трудно одержати з СССР. точні відомости, тому до цих відомостей треба ставитись із застереженням, поки події не будуть остаточно вияснені).

ТРОЦЬКИЙ ПРОСИТЬСЯ ДО НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН (Німеччина), 19. лютого. — Президент німецького Райхстаґу одержав з Царгорода таку телеґраму: „Спираючись на вашу промову в Райхстаґу з 6. лютого, я прошу німецький консулят в Пері видати мені візу. Леон Троцький". Цю телеґраму президент Лебе передав правительству з просьбою задовольнити прохання Троцького.

Промова президента, про яку пригадується в телеґрамі, була виголошена з нагоди десятиліття републиканської конституції в Німеччині. В тій промові Лебе у відповіди на „цвішен руфи" комуністів сказав: „Ми дали вам право громадян. Можливо, що колись ми й Троцькому дамо право азилю й свободи в Німеччині".

Уряд свого рішення не зробив, чекаючи офіційного повідомлення від свого консуля в Царгороді. Дехто думає, що ця телеґрама є чиїмсь жартом, хоч вона й прислана з Царгорода.

МОСКВА (СССР.), 19. лютого. — Аж тепер радянське правительство офіційно повідомило, що Троцького вислано за межі СССР. Але не сказано, куди, а лише зазначено, що вислано його за протирадянську діяльність.

„ЦАР" КИРИЛО СТОЇТЬ ЗА РАДИ.

КАЖЕ, ЩО КОЛИ ПОВЕРНЕТЬСЯ НА РОСІЙСЬКИЙ ПРЕСТОЛ, ТО ЗАЛИШИТЬ ТАМ РАДИ. ЦЕ, НА ЙОГО ДУМКУ, НАЙЛІПША СИСТЕМА ДЛЯ ПЕРЕВЕДЕННЯ МОНАРХІЧНОЇ ДИКТАТУРИ.

БЕРЛІН (Німеччина), 19. лютого. — „Цар" Кирило рихтується видати до „русскаво народа" свій „царський" маніфест, у якім має зясувати свою політичну програму. З поінформованих жерел подають, що в маніфесті буде зазначено, що „цар" збереже в Росії ради.

На його думку радянська система може бути перфектним інструментом кожної диктаторської влади, а в тім числі й монархічної. Він думає звернути особливу увагу на націоналістичний „русскій" сентимент серед Росіян. Себе Кирило називає „народним монархом", а свою програму — революційною.

Кирило сподівається, що прибалтійські держави, як тільки впадуть большевики й він запанує на московському троні, негайно приєднаються добровільно до Росії. Кирило заявляється проти інтервенції чужинецьких держав, бо це може зашкодити єдности Росії. Найбільше надій покладає він на червону армію, яка, на його думку, з кожним днем стає все більше націоналістичною російською армією.

ЧЕКАЮТЬ ВИЛИВУ ДУНАЮ.

НАСЕЛЕННЯ ЗАГОДЯ ВИБИРАЄТЬСЯ НА ВИЩІ МІСЦЯ, КУДИ ПЕРЕҐАНЯЄ СВОЮ ХУДОБУ ТА ВИВОЗИТЬ СВОЄ ДОБРО.

ВІДЕНЬ (Австрія), 19. лютого. — Вода в Дунаю вже почала прибувати. Це викликає занепокоєння серед населення, що мешкає в долині Дунаю. Чекають небувалого виливу ріки, бо грубість леду й снігу на ріці доходить до шести стіп.

Тисячі мешканців наддунайської долини стараються завчасу вибратися на вище положені місця, куди переганяють усю свою худобу та перевозять більш цінне майно. З багатьох поселень вже виселені інваліди, старі та діти.

АВСТРІЯ МОБІЛІЗУЄ АРМІЮ.

СПОДІВАЮТЬСЯ СУТИЧКИ СОЦІЯЛІСТІВ З ФАШИСТАМИ В НЕДІЛЮ, КОЛИ ВОНИ БУДУТЬ ВІДБУВАТИ СВОЇ МАСОВІ ВІЧА.

ВІДЕНЬ (Австрія), 19. лютого. — Австрійський уряд почав мобілізувати 100 тисяч жовнірів, жандармів та поліцаїв, щоби не допустити в найблизчу неділю до сутички між соціялістами та фашистами. На цю неділю заповіджено масові віча цих двох ґруп в околицях Відня та в самому Відні.

Ворожнеча між ними особливо загострилася після липневих подій у Відні, коли натовп спалив дім вищого суду, а сотки робітників убила поліція, коли втихомирювала бунтівників.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$7.00	На рік	$7.00
Six months	$3.75	На пів року	$3.75
Three months	$2.00	На три місяці	$2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Загряниці:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$5.00	На пів року	$5.00
Three months	$2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КОГО ВЕРБУВАТИ?

У відозві Головного Уряду в справі Ювилейної Кампанії підчеркнено, що нашій організації найбільше залежить на тім, щоби Союз дістав як найбільше молоді. Молодою кровю хочемо скріпити сили У. Н. Союза. Тому для молоді дає Союз спеціяльні привилеї.

З того ще не виходить, що ми не дбаємо за старших, що організація наша вже махнула рукою на старше поколіне. Нічого подібного. Ми тільки хочемо бути чесні з собою і з другими. Ми не хочемо себе дурити, ні наших членів. Ми не хочемо нищити нашої організації, ні її ослабляти, а тільки скріпляти. Ми не хочемо тішитися ТИСЯЧАМИ свіжо набутих членів, коли ті ТИСЯЧІ не скріпляють фінансово нашої організації, а тільки її ослаблюють. Бо воно гарно збирати лаври і дістати, як то кажуть, „кредит" за „ревну" працю для організації, коли хто може похвалитися великим числом звербованих членів. Воно гарно булоб і пописатися Головному Урядови тисячами нових членів. А коли ходить о У. Н. Союз, то навіть не так тяжко булоб нам ті тисячі зібрати. За послідні роки ми мали нагоду дістати багато відділів з других організацій, що бажали до нас перейти. Але що з того? Яка булаб консеквенція? Ми моглиб чисельно щодо числа членів піти високо вгору, але фінансово почалиб ще скорше падати. Бо набралиб елементу, який підніс би процентову стопу смертности. Ми дісталиб елемент, який не був би в силі навіть вчасти вплатити до Союза того, що він управнений побрати. Цей елемент мусів би бути отже заспокоєний коштом тих членів, що вже є в Союзі, або того здорового і молодого елементу, який разу-раз до нас приходить. Бо як кожда організація, так і У. Н. Союз має тільки одно жерело приходу, а це те, що зложать члени. Тому розумна і чесна господарка наказує брати тільки таких членів, щодо яких є всі дані, що вони хоч вчасти зложать те, що управнені побрати. А таким найпевнішим елементом є діти. Дотого, виховані в молодечих відділах, є вони під сталою контролею старих Союзовців. Тут є можність провірити їх фізичні і духові прикмети, тут їх можна підховати на здорових, сильних і чесних громадян, котрі автоматично переходилиб в пізнішому віці в ряди повнолітних членів. Привикаючи замолоду до Союза, полюбилиб вони ту організацію, а дійшовши до своїх літ, подбалиб про дальший її розвій. Тому саме Головний Уряд таку велику кладе увагу на молодь і так дуже рад би бачити дітей наших членів в рядах У. Н. Союза.

Але між старшими є ще поважне число підходячого матеріялу, здорового фізично, морально і національно. 35 літ праці У. Н. Союза для добра своїх членів, нашої іміграції і нашого народу взагалі чейже тепер до них промовить і втягне їх в наші ряди.

Д-р. В. Клодницький.

НОВИЙ САМОДЕРЖАВЕЦЬ В ЕВРОПІ

Здавалось, що зі смертю московського царя вже в Европі повимирали самодержці-володарі, однак це так лише здавалось, бо недавно тому в Югославії появився новий самодержець. Є ним югославянський (сербський) король Александер. Цей то володар, розвязавши парлямент, проголосив „указ", що він бере у свої руки керму цілої Югославії, що за Божою помічю, опираючись на штиках вірної армії, добра ради, правитиме около 13 міліонами людей (із Сербів, Хорватів, Словінців і Чорногорців).

Проголошення самодержавія в Югославії має свої відомі причини: а) король Александер по душі і вихованню автократ. Своїм таланом він подібний до бувшого неталановитого російського царя Миколи II. Виховувався він під опікою російського царя. На російському дворі набрав Александер (сербський королевич) духа і примх деспотизму; б) Югославія, це хвора держава. В ній дуже богато горожан незадоволених! Найбільше незадоволені Хорвати. Хорвати в суті річи, це колишні Серби, які, прийнявши унію з Римом, приняли латинську азбуку та з бігом часу зачали „виростати" в хорватську націю.

Серби в більшости належать до православної церкви.

Сьогодня між Сербами і Хорватами велика пропасть, така, яка буває між двома ріжними націями. У своїй політиці Хорвати змагають до своєї державної самостійности. Вони мають сильну радикальну партію, на чолі якої довгий час стояв визначний лідер і парляментарний посол Радіч. Радіча літом минулого року забив в парляменті сербський посол [illegible], член монархістичної, національної партії.

Хорвати в сербському парляменті мали 76 послів, котрі все були в опозиції до сербського уряду і до королівського дому Карагеоргієвичів. Від смерти Радіча Хорвати за всяку ціну намагаються розсадити Югославію.

в) Тяжко, щоб прийшло до порозуміння між Сербами і Хорватами, бо окрім згаданих вище ріжниць, національно-релігійних, істнують ще соціяльні ріжниці. Хорвати далеко бідніщі від Сербів. По своїй ідеольогії Хорвати демократи і вороги централістичної сатрапії. Вони стремлять до демократичного і федеративного устрою. Покійний Радіч стремів саме до перестрою Югославії в демократичну републику. Не добившись успіхів у своїх змаганнях, Радіч пішов так далеко, що навязав вкінці зносини з большевиками і заключив з ними пакт, в якому Хорвати „в случаю вибуху всесвітної революції" мали повалити югославянську монархію.

г) У Сербів сьогодня сильно розвинена гордість, що причині успіхів у світовій війні. Гордість Сербів неабияка! Вони ниж являються одинокою державою, яка у світовій війні найбільше виграла. Сербія виграла територію завбільшки 60,000 квадратових кільометрів і з населенням около 9 міліонів душ. Побіду свою Серби завдячують династії Карагеоргієвичів, — хоч, правду сказавши, дипльоматичну побіду придбав Сербам не той королівський двір, а геніяльний сербський політик Пасіч.

ґ) Самодержавіє в Югославії попирає дуже сильно Франція, бо Югославія належить до малої антанти, яка має бути авангардом у майбутній війні із Радянським Союзом. Під теперішний час самодержавіє у Югославії для антанти дуже потрібне, бо державу без парляменту не тяжко пхнути до війни. В Югославії сьогодня находяться рештки білої російської армії (около 25,000) із сильним офіцирським корпусом, які під командою Франції підуть відбудовувати царську Росію. Що Франція в повні апробує переворот в Югославії, то на те маємо доказ такий.

Король Александер їздив перед переворотом (себто перед оголошенням своєї диктатури) до Франції. В Парижі втаємничено його в задумане підприємство нової війни. Йому зясовано і предложено підготовчі пляни, в котрих мають грати ролю Польща і Румунія. Про підготовку Польщі і Румунії до війни ми знаємо з поїздок Поляків в Париж і Букарешт та на підставі візит високих штабових офіцирів Румунії у Парижі і Варшаві. Згадавши про концепцію майбутньої війни, до якої Франція підготовляє малу антанту, треба підкреслити, що до малої антанти належить і Чехословаччина. Завданням Чехословаччини буде змобілізувати сильну армію, яка буде мати завдання сторожити Німеччину, Австрію та Угорщину, щоб вони не попутали плянів Франції. Чеський корпус має сторожити рівнож і порядків у Східній Галичині, в той час, як Польща походом „піде" на схід.

Вернімся тепер знова до Югославії. Король Александер, повернувши з Парижа, зробив підготовку до перевороту і провів його в життя.

Керму Югославії поручив Александер генералови Живковічови, тому, котрому приписують вимордовання бувшої королівської династії Обреновичів. Імення в 1903 р. теперішний генерал Живкович був четарем, який командував четою королівської сторожі на дворі Александра і Драги Обреновичів. Якраз підчас служби четаря Живковича знайдено в 1903 р. замордовану родину Обреновичів. Через те тепер твердять, що руки генерала Живковича окровавлені кровю Обреновичів.

Взявши під увагу події в Югославії, нам треба приходити до заключення, чи ми вчуємо, чи ні, що війна наближається. Тому уважаймо, щоб та війна, що буде вестися на терені наших земель, не захопила нас більш неприготованими, як це було в 1914 році.

CHILDREN OF THE MEMBERS OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.

ASK YOUR FATHER TO INSURE YOU IN THE JUVENILE DEPARTMENT OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION. YOUR PARENTS WILL BE INSURED FOR ANY ACCIDENT TO YOU, AND YOU WILL RECEIVE THE UKRAINIAN JUVENILE MAGAZINE.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ПЕРЕПИСКА

Після проголошення конвенції, много членів і урядників звертаються з подібними запитами щодо вибору делегатів. Щоби на такі питання не відповідати кождому з осібна і подібні питання здержати, отсим повідомляється всіх інтересованих, що: делегатом може бути тільки такий член, що має всі кваліфікації бути урядником відділу і є, що найменче оден рік членом того відділу. Це значить, що не можна бути делегатом відділу, якого не естьєся членом. Не можна бути делегатом одного відділу будучи членом другого відділу, хочби вони оба були відділами У. Н. Союза. Члени прийшовші до відділу з переступними листами так само мусять бути в тім відділі оден рік, заки набудуть право його репрезентувати на конвенції. Не робить ріжниці, чи се новий член чи з переступним листом, делегатом не може бути признаний, коли у відділі не був цілий повний рік. Де такий вибір випав, там заступник буде допущений, о скільки його вибір випав згідно з приписами статутів У. Н. Союза.

В кількох відділах трапилося таке, що члени, вичитавши проголошене конвенції, доглянули, що місцевий урядник не може бути делегатом на конвенцію і давай уневажнювати вибір свого місцевого урядника, після того, як його вибрано делегатом. Длятого ще раз звертається увагу, що делегатом не може бути місцевий або головний урядник і н ш о ї запомогової організації. Свої відділові урядники якраз є найбільше відповідні до вибору на делегатів, бо вони свій відділ репрезентують і для него безкорисно працюють нераз по кілька або кільканадцять літ. Делегатом звичайно вибирається не того, хто має час і охоту або й особисту потребу, але того, хто на це собі у членів заслужив і має всі кваліфікації до такого уряду.

ПОЇЗДКА У ВАРШАВУ

Варшава лежить над Вислою, в пісковатій околиці мазовецькій, серед якої „красуються" великі мочароваті землі і багниця. Країна ця бідна, нужденна і сумна, покрита вільхами, карловатими смерічками та ялівцем. Де-не-де видно низонькі хатини деревляні, деякі з тина, покриті почорнілими стріхами. З цеї то нужденної, Богом забутої країни, мали ми „щастя" дістати послідного князя з місточка Черевка — Болеслава Тройденовича, який вигрив нашу самостійність. Місточко це, цілком зникло з лиця землі, але чад, який воно з князем нам нанесло, роздувся до такої сили, що нам тяжко нині дихати. Він знав, де йому княжити, де шукати хліба, бо почавши від Люблина, зелізниця перебігає до самої Варшави через одні піски, а підчас вітру тільки в вагонах піску й пилу, що робиться темно. Подорожні зажмурюють очі, закривають уха і носи, бо дрібний пісочок всюди залітає. Тори зелізниці построєні на піску, і не дай Боже якої зливи, тоді небезпечно тамтуди їхати. Здовж зелізної дороги сиплють вали з піску і обкладають їх дерниною, щоби цей пісок притвердити. Почавши від Люблина на північ, бачимо щораз біднійші ґрунти, майже сам пісок. На тій просторонї не видно ні одної худобинки на пасовиску! Ґрунти обсаджені бульбою і обсіяні житом та мішанкою для худоби. Пшениці до самої Варшави ані одного колоска не видно!

Там навіть та бідна вільха, береза та сосна не хоче рости — бо всюди карловата, крива, низонька.

Такої деревини високої і простої як свічка, що ростуть у нас в Східній Галичині та в Карпатах, зі свічкою не найдеш. Господар від господаря відграничує свої ґрунти кіпцями з піску, а на верху кіпця кладе дилювіяльної епохи камінь, кругляк, якого тут досить наніс перед міліонами літ ледівник. На такій землі урожаї слабкі, і народ вижити не годен. Тому зрозуміла річ, що в XVIII ст. мазовецька темна і бідна шляхта зїзджалась узброєна на вибори короля (елекцію) і вибирала сього, який найвимовніше промовляв до їхніх вітром підбитих карманів.

Однак незрозуміла річ це, чому Росія з таким упором цей бідний край підбивала — і в послідній війні боронила — край, який не міг їй давати ніяких доходів, тимбільше, що мала такі великі свої урожайні простори. Перед війною цей край живила завжди Україна, а тепер цю функцію сповнює Східна Галичина і полуднева Волинь.

Поганого враження дізнав я на головнім двірци у Варшаві. Хотів я купити кілька значків почтових, кинути кілька карток до свояків зі славетної Варшави. Однак, на жаль, значків не було, бо вийшли... Я думав, що лише в нас у Глухім... виходять часом значки почтові, а то й у Варшаві також. Тому сказав я до урядника, що це стид для Річипосполитої, а цей мене збурчав по російськи, почавши від матушки. Видко, що тут московські звичаї ще не перевелись. Пішов я оглядати столицю. Підходжу до стоячого перед двірцем поліцая, дивлюся: грубезний товстий мужчина, як за добрих царських часів. Зняв я капелюх чемненько і питаюсь: Пане! котрим би я трамваєм міг по вулицях Варшави переїхатись, щоби побачити місто: „A cóż, nie widzis pan, kielo tramwalów chodzi, siadaj i jedż pan gdzie chces". Я відклонився та скорим ходом сів на перший-ліпший і постановив вже нікого нішо не питати, коли тут люденькове такі ґречні для чужинців. Їду... дивлюся, дивлюся, дивлюся... аж заїхали ми геть поза міст Понятовського на Прагу, як счинився рух у трамваю. Трамвай станув, бо на скруті вулиці счинилась катастрофа: Таксівка ч. 1118 ударила у стовп, шофер убитий, а двох гостей тяжко ранених. Люди кинулися на ратунок, зявилась і поліція і зачала „строге слідство" — а я подумав собі, що таки моя правда, бо я ніколи не люблю тими чортячими таксівками їхати і дітям забороняю. Їздячи так трамваями, хотів я конче побачити бувший королівський дворець. Злізаю, підходжу до поліцая і питаю. Цей показує... Я знов питаю: Pan żartuje... ta to zamek królewski? !! — Tak jest...

Мовчанка... Я думав собі, що це буде щось такого як Шенбрун або Бурґ у Відні, або Зимний дворець, або Кремль, або остаточно Вавель...

Дізнавши тут такого розчарования, сів я знова на трамвай „О" (одно зеро, застерігаюся!) — котрий, як кажуть, доїзжає до Łazienki і Belwederu. Хочу побачити ті чуда, про котрі нашій сільській дітворі у школі так голову морочать. Іду, іду, іду... входжу до якогось темного парку, де самі старі вільхи, березн, великанські верби, ясені, каштани, і стрічаю на поодиноких деревах написи: „Mleczarnia w starej pomaranczarni", так без кінця. Читаю ті написи і йду чимраз низше та питаю людей, а деж тії „Łazienki".

— To wszystko Łazienki, a tam na dole pałac...

Іду чимраз низше і входжу у якусь яругу, де блистить ставок, а над ставком одноповерховий дімок обдрапаний, вогкість підходить догори! Величиною такий от як припустім — ну — дімок графа Лянскоронського у Хлопах під Комарном. Над ставком стоять якісь німфи над водою, з пообиваними носами та пальцями у ніг, здається невдале наслідування статуй Літного саду у Петербурзі — як Станислав Август був там колись посланником. Посидівши хвильку, подумав я „nad pomnikiem sławy" — і пішов шукати Belweder. Іду і думаю: може бути, що цей Бельведер такий як у Відні. — Іду, іду — дивлюсь, на стежках повно сміття, паперів, лупок з помаранчів, окурків з папіросів. Іду і думаю — от давнійше, як в тих палатах був господар, може би були так не насмітили. Остаточно допитавшись до Бельведеру — виходжу поза сумний та понурий парк Лазєнок, де вогко і зимно, і маляричний воздух. Я відітхнув, і утішився, що я на вулиці — правда, без тротуару і трамваю! По хвильці довідався, що Бельведер на горбочку, при вулиці тої самої назви. Іду, іду, ось уже недалеко той славний Бельведер! Але глипнув я оком на противну сторону вулиці, — дивлюсь: недалечко Белведеру смітник, а побіч нього пасуться якісь корови... Питаю чиї — може бельведерські. А деж там — відповідає якась баба — людські та жидівські...

От воно як, думаю — правдива staropolska sielanka... Дивлюсь дальше. На невеличкім горбку стоїть як в „Пану Тадеушу": stał dwór szlachecki, lecz podmurowany, świeciły się zdaleka pobielane ściany...

Але брама не стояла вже на oścież otwarta, że gościnna... бо на брамі стояв узброєний жовнір і нікого не пускав.

Постояв я хвильку, придивився добре і дійсно цей замок подібний до шляхоцького двориця, такого пана, от як Давида Абрагамовича у Семянівці! Дворок нічого собі, середина поверхова, а бічні крила партерові — чистий вибілений, гарний. Коло него стояли два авта.

Подивившись на цей шляхоцький дворок, поїхав я трамваєм дальше і зліз на Aleach Jerozolimskich. Іду собі і дивлюсь, як деяким людям тут гарно живеться. Гуляють, шовками шумлять, сміються, регочуться. Дивлюсь дальше, копають щось глибоко на „Aleach". Станув — думаю... „Певно трамвай підземний піде" — кажу до якогось типового „варшавяка", який оперся о руштовання.

— Jaki tromwal? kolej pudzie, cożeś to za jedyn — widzis go — tramwal — kolej pudzie — ni tramwal.

Чуючи таку гарну чемну відповідь, я насунув капелюх і в ноги — і так дійшов пішки до мосту. Станув — дивлюся. Висла królowa wód polskich, але не обмурована як Дунай у Відні. Змучившися, сів я знов на трамвай. В трамваю зрадів я дуже, бо подибав якогось першого ввічливого чоловягу — старшого пана, котрий розбалакався зі мною і нарікав страшно на жидів, що їх обсіли і придушили. — Бо у Варшаві жидів звиш 400,000 люда — вони переважно ґросісти, мають капітали і трясуть містом! Все від них залежить. А далі говорив: Нам за Росії ліпше було, бо мали ми відвагу розпочати бойкот жидів, але війна перервала, а тепер ми не в силі їх бойкотувати... Перед війною Варшава була чиста, ніде окурка з папіроса не вільно було кинути, а тепер, дивіть, пане, як Маршалківська вулиця засмічена. Ніхто нікого не боїться, бо є „wolna Polska"! а жити страх тяжко.

У нас деякі бавляться весело... горівка... дівчата, карти, — другі знова люблять паради, походи, посвячування... Он н. пр. заложили фабрику автомобілів і вже посвячували її 4 рази. Раз при заложенню угольного каменя, другий раз по укінченню фабрики, третий раз, як виробили перший автомобіль, четвертий раз, як випустили 50 автомобілів. Послідне посвячення коштувало 65,000 зл. Була велика парада, багато достойників...

Трамвай станув, мій інформатор висів, а я, поїздивши ще якийсь час, пішов до Віденського готелю переночувати, а на другий день мусів вже виїхати з сего зимного шабльонового города.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДЕЩО ПРО „ЖІНОЧУ ДОЛЮ" ТА ЇЇ АЛЬМАНАХ „НАША ХАТА".

Вже в попередних числах „Свободи" були заклики, щоб читати і піддержувати свою пресу. Я прямо не мігби жити на імiграції без старокраєвих часописей та журналів. От і перед кількома тижнями одержав я з Коломиї роскішно виданий альманах „Жіночої Долі" „Наша Книга". Ждав я, чи не возьметься хтось з більше образованих до оцінки Альманаха, та бачу, що ніхто не спішиться, тому я, звичайний робітник, берусь до того діла. Зверхний вигляд альманаха „Наша Книга" гарний, кольоровий, притягаючий. Бачимо там образ, представляючий жінку, що тримає одною рукою синьо-жовтий прапор, а другою рукою вказує на книжку, на сторінках якої стоїть напись **„Ліпше загинути в боротьбі, як животіти в неволі"**. Це малюнок нашої славної артистки Олени Кульчицької.

Весь зміст альманаху яскраво відходить під той патріотичний образ. Не берусь подрібно оцінювати змісту уміщених там статей і повістей, а лише скажу, що альманах цей зовсім відмінний від других подібних видавництв. В тій книжці зібрані праці не тільки наших старших писательок, але є там чимало нових робітниць на літературнім полі. Щодо ілюстрацій видавництво заслугує на велику похвалу, бо всі вони артистично виконані. От берім образок „Буковинка в національнім строю". Стоїть перед ним мовби жива й усміхнена. Є там велика скількість ілюстрацій з життя жінок, котрі брали участь у визвольній боротьбі. Книжка замітна ще тим, що при дописях чи статтях є поміщені фотографії авторок. В цей спосіб ми не тільки читаємо їх оповідання, але й бачимо немовби їх живих перед собою.

Видавництво „Жіноча Доля" гуртує наше жіноцтво в Старім Краю, як і поза його границями. А ми так мало звертаємо уваги на жіночий рух, хоч історія учить нас, що підставою кождого народу є жінка, коли ходить о національне виховання. Нарід, котрий стремить до самостійности, мусить вперед визволити із духової неволі женщину, свою Матір. Доперва свідома мати потрафить виховати свідоме поколінне.

Ми, Українці, на це забуваємо. За свої невдачі винуймо в першу чергу себе самих. Одним з найважнійших жерел освіти для народу це часописи. Одинокою жіночою часописю, яка заходить під стріху нашої убогої хати, есть „Жіноча Доля" і її альманах. Коли ми вже жаліємо жертвувати на ріжні народні цілі, то тим більше не пожалуймо і на той цінний журнал. „Жіноча Доля" є тим важна, що там є постійні рубрики: з Америки, з В. України, Канади, Азії, Африки, де тільки живуть наші люде, чого в других журналах не знаходимо. Кождий свідомий Українець і Українка, які бажають волі собі і свому народови, повинні мати в своїй хаті „Жіночу Долю" і її Альманах.

Адреса „Жіночої Долі" така: „Жіноча доля", ул. Нова ч. 1. Коломия.

Передплата на рік виносить два доляри.

Осип Кочан з Джоліет, Ілл.

ПРОГРАМА ЧЕРЕЗ РАДІО В НАШІЙ МОВІ.

Бажаємо дати до відома, що буде даний виклад через радіо в нашій мові, на 22-го лютого, в годині 7-мій вечером до 8-мої. Всі, котрі бажають почути дуже інтересну промову, прошені наставити свої радія в повисше означений час. Відчит відбудеться зі стації як слідує: WBBR, Kilocycles 1300, meters 230.6, watts 1000. New York City. 42-3

Перед розпочаттем і на закінчення викладу відограє українська орхестра під проводом Михайла Сербенського.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Тріюмф української пісні.

Велика саля Юнійного Теольогічного Семинаря на 120 вулиці, при чудовім Riverside Drive в Ню Йорку. Нині п. Clarence Dickinson, директор музики семинаря і оден з найславніших музичних критиків і нюйорських композиторів, дає відчит з історії музики. Його імя, се той магнет, який тепер виповнив сю величаву салю по береги артистами, критиками, любителями і покровителями музики. Поверх тисячка людей, яких імена добре відомі в музичнім світі, сидять і чекають появи славного прелеґента. На сцену виходить Mr. Dickinson. Публика оплескує і не дає довший час прийти йому до слова.

„Пані і Панове, Любителі Музики", почινає він. „Перед моїм відчитом я бажаю вам зробити несподіванку: хочу, щоби ви побачили се, що рідко ви годні бачити; бажаю, щоби ви почули пісню, яку я і мої товариші в музичній професії уважаємо в світі за найкращу. Маю честь представити вам — дітей України". На плятформу вийшло 18 українських діточок, всі в українських народних строях. Чотирнацять дівчаток і чотирох хлопчиків виконались мов 18 прегарно розкрашених писанок. По салі пішов шум захоплення. "Are'nt they cute"? "Darlings", "Sweet little souls", "Oh my".

На переді діточок станула п-на Ольга Ґура, органістка української евангельської церкви в Ню Йорку, яка вивчила дітей дісень. Роздає голос і по салі задзвеніли срібні голосочки „Куй, куй, ковалі, то великі, то малі". Скінчили, дві стрічки. Публика сиділа мов загіпнотизована. Яких 15 секунд ніхто не плеснув, а опісля буря оплесків без кінця. Друга пісня „Гей, школярики-соколи". Знова оплески і бажання більше. Третя пісня „Богато сонця всюди і цвітів у саду, кує в нім десь зазуля і кличе: ку-ку, ку-ку". Тут в сій пісні Mr. Dickinson, який акомпанював до всіх українських пісень на органі, додав неймовірного чару до пісні, наслідуючи зазулене ку-ку на ехо-реґістрі в переміну з діточим ку-ку. Ефект був чудовий. Здавалося, що сидиш в гаю зеленім там далеко в рідних сторонах і чуєш те колишнє ку-ку.

Послідну пісню відспівали діти з таким одушевленем, немовби відчували, що їм колись прийдеться перевести їх слова в акцію.

„Не миритись, милі браття,
А боротись нині нам,
Бо шалíє кат завзятий..."

Додати належить, що всі пісні були переведені віршом на англійську мову і текст був прочитаний перед відспіванем поодиноких пісень. Пісні були відспівані по українськи.

Діти сходили з плятформи. З передних рядів встало около 20 Американців і Американок, між ними Mr. Lyman, найбільший нюйорський критик, і подавали дітям руки, ґратулюючи за спів. Женщини оглядали вишивки на сорочках і коралі. Так скінчився український концерт, принісши честь і пошану рідному народови і родичам сих маленьких хористів.

І гордість і жаль відчував я, виходячи з салі. Я тішився, що українська пісня зазвеніла такій поважній публиці, а жаль, що бачу у нас руїну таких чудових хорів, які через брак солідарности та інших наших „прикмет" ідуть так часто в забуття, а як могліб принести стільки користи рідній справі. Може хоч сей маленький хор не буде дивився на своїх старших братів та сестер „по професії" і не буде сваритися та розпадатися через оттаку „важну" квестію, як: де відбувати проби. Я вірю, що ми таки дожиємо кращих часів, „кращих хорів". Дай Боже!

Присутний.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

Коляда шкільних дітей на „Рідну Школу".

В часі свят пішли з колядою шкільні діти на „Рідну Школу" і заколядували $10.20, які вислано через „Обєднанне".

Зложили: Йосиф Буката 2 дол.; по 1 дол.: о. М. Лисяк, Ів. Мацюрак, Агафія Ґураль, Теод. Гавриш, Кароліна Гладунь; по 50 цнт.: Анна Фариняк, Анна Семків; по 25 цнт.: Анна Романець, Гр. Демкович, Ол. Ковальчик, Дм. Дячишин, Марія Голіновська, Ст. Куцій, Пет. Кричковський, Н. Н.; В. Сметана 20 цнт.

Колядували: Василь Гладунь, Іван Семків, Федь Фарняк, Стефан Дячишин, Григорій Федчишин і Іван Дригинич.

БАЙОН, Н. ДЖ.

З хрестин на національні цілі.

Дня 13. січня відбулася забава по хрестинах дитини Олекси Лотоцького. При тій забаві громадянин Микола Мороз закликав гостей скласти пожертву на допомогу українським борцям, що катуються в ляцьких вязницях, а також на допомогу Рідній Школі, яку переслідують наші вороги.

На цей заклик зложили по 2 доляри: М. Мороз, І. Бабяк (з Филаделфії), А. Рейтар, О. Ткачук, О. Лотоцький, В. Дзінковський, М. Данько, М. Хомин; по 1 доляреви: І. Потурний, І. Щепанюк, І. Гавриловив, М. Костюк, А. Курило та П. Кудрик. Всього зібрано 22 доляри.

Гроші вислані через Обєднання з призначенням на політичних вязнів 7 долярів і 15 долярів на Рідну Школу.

Присутний.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 6. лютого 1929 року помер Теодор Совтан, бувший член Бр. Св. Арх. Михаїла, відділ 211 У. Н. Союза в Степлтон, Н. Й. Покійний був родом із села Доліби, бобрецького повіту в Галичині.

Похорон відбувся 9. лютого з дому жалоби П. Тіцького. Покійний проживав в Америці 24 роки. До У. Н. Союза приступив 13. лютого 1915 року. Покійний був примірним членом, що не лише завжди виконував свої обовязки супротив свого Товариства та Союза, але й відгукувався на потреби рідного краю, складаючи відповідні жертви. Помер, маючи 52 літ. В краю осталася вдовою його жена, а сиротою днечка.

Похорон відбувся величаво при участи всіх членів Братства та багатьох Українців нашої місцевости, що знали покійного.

В імени родини відділовий уряд складає щиру подяку всім тим, що прийшли на похорон вшанувати память небіжчика. Хай буде йому земля пером!

Уряд відділу 211 У. Н. Союза взиває Українців нашої місцевости, щоби вони вступали в члени Українського Народного Союза через наш відділ. Сей відділ є найбільшим відділом в нашій місцевости, що дає найвищу допомогу в разі нещасливого випадку, бо через 6 місяців платить 6 долярів тижнево, а вразі смерти свого члена докладає до похоронy 100 долярів.

Д. Фостик, секр.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє членів, що спеціяльний мітінґ відбудеться в четвер, 21-го лютого, в годині 7.30 вечером, під ч. 54 Van Winkle Ave. — Роман Струж, предс.; Йосиф Жарський, кас.; Николай Пігура, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Отсим повідомляється членів Бр. св. Василія, відділ 339, що місячні збори відбудуться в неділю, 24. лютого, в 2-ій годині пополудни, під ч. 610 S. American St. Проситься всіх членів прибути на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір делеґата на конвенцію У. Н. Союза. Довгуючим членам пригадується, щоби вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — І. Сорока, пр.; І. Сорока, кас.; О. Будай, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Уряд Бр. св. Івана Хрестителя, від. 292, подає до загального відома усім своїм членам, що надзвичайні збори, на котрих мається вибрати делеґатів на 17-ту конвенцію У. Н. Союза, відбудуться в неділю, 24. лютого, в гали парохіяльній при Clippert і Edward, точно в годині 4-тій пополудни. На ті збори кождий член обовязково повинен прибути, як що лежить йому на серци добро Союза і вибрати таких людий, котрих вважає за відповідних по його думці на сей уряд. Проситься прийти на означений час. — Д. Запотічний, предс.; Т. Медвідь, кас.; П. Кізел, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Укр. Тов. Богородчани, від. 233, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в суботу, 23. лютого, точно в год. 9-тій вечером, в Укр. Нар. Домі, 217-219 Іст 6-та ул., Ню Йорк. Справа сих зборів є дуже важна, тож проситься Вас конечно прибути всі як один. Є дуже важні справи до полагодження, як: вибір делеґата на конвенцію У. Н. Союза, роздання календарів і справоздання з господарки товариства, а також вибір нового виділу. Коли члени собі сю дані збори не прибудуть, то старий справу злегковажать і знов на згавиділ вирішить справу після власної волі і щоби потім не було нарікання зі сторони членів. — П. Накутинський, предс.; В. Костів, секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. Тов. Укр. Січ, від. 59-тий, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що спеціяльний мітінґ відбудеться в суботу, 23. лютого, в гали церковній під ч. 34 Біч ул., точно в годині 7.30 вечер. Кождий член зобовязаний прийти точно на час. Справа важна і чи наше товариство має взяти участь у вічу в справі помочі рідній школі у старім краю та другі важні справи. Приходьть всі точно на час. — М. Галькевич, секр.

Прохожа (до прошака): Чому не візьметеся до праці? Таж ви такий здоровий і сильний чоловік!

Прошак: Алеж подумайте, пані, коли я візьмуся до праці, то щонайменше пять інших останеться без праці.

— Чуєте, як ця пані гарно співає?

— Але даруйте, мені так здається, що вона іржить наче кінь.

— Мушу признати, що воно так, але я присилуваний казати так, бо вона моя жінка.

КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗА

З ВІДБУВШОЇ КОНТРОЛІ В ГОЛ. КАНЦЕЛЯРІЇ НА ДНЯХ ВІД 11-го ДО 15-го ЛЮТОГО 1929 Р. ВКЛЮЧНО.

ЗВІТ РЕКОРДОВИЙ.

З кінцем червня 1928 р. було повнолітніх членів ... 20,308
В часі від 1-го липня до 31-го грудня:
принято нових членів ... 543
принято наново ... 397
принято з переступлених листами ... 235
Разом 21,478

Від 1-го липня до 31-го грудня 1928 р.:
Суспендовано ... 732
відійшли з переступлених листами ... 266
померли ... 99
Разом 1,097

З кінцем грудня 1928 р. остає дорослих членів в У. Н. Союзі ... 20,381

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

З кінцем червня 1928 р. в Молод. Департаменті У. Н. С. було дітей ... 12,844
В часі від 1-го липня до 31-го грудня:
принято нових ... 496
принято наново ... 213
принято з переступлених листами ... 109
Разом 13,652

Від 1-го червня до 31-го грудня 1928 р.:
суспендовано дітей членів ... 448
відійшли з переступлених листами ... 125
відійшли до повнолітніх членів ... 97
померли ... 21
Разом 691

З кінцем грудня 1928 р. остає дітей членів ... 12,971

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ.

З кінцем червня 1928 р. було всіх обезпечений в У. Н. Союзі ... 33,152
Від 1-го липня до 31-го грудня 1928 р. прибуло ... 200
З кінцем грудня 1928 р. остає всіх обезпечених ... 33,352

ЗВІТ КОНТРОЛІ ГОЛ. ФІН. СЕКРЕТАРЯ ВІД 1. ЛИПНЯ ДО 31. ГРУДНЯ 1928 Р.

П Р И Х О Д И:

	Вкладки від членів	Проц. від моргечів	Проц. від бондів	Проц. з банків	Сирітські части	Відзнаки книги і.ин.	Сплата моргечів	Сплата бондів	Сплата позички	Календар	Рент	Разом
Липень	32,202.09	5,178.15	3,245.00	5,378.40	700.00	176.73	2,885.00					49,765.37
Серпень	32,007.05	3,193.13	4,270.00		400.00	121.90	12,357.50					52,349.58
Вересень	32,518.91	5,216.76	5,505.75		1,962.50	211.01	2,317.00	35,639.25				83,371.18
Жовтень	32,297.65	3,736.36	1,647.21		1,000.00	151.83	50,785.00					89,618.05
Листопад	32,461.81	6,545.72	1,112.50		200.00	188.68	962.00					41,470.71
Грудень	32,409.23	8,954.04	242.37	1,848.01	6,834.88	176.06	4,077.50		3,000.00	3,794.70	600.00	61,936.79
Разом	193,896.74	32,824.16	16,022.83	7,226.41	11,097.38	1,026.21	73,384.00	35,639.25	3,000.00	3,794.70	600.00	378,511.68

Р О З Х О Д И:

	Фонд посмертний	Фонд адміністр.	Фонд запомоговий	Фонд конвенц.	Фонд сирітський	Моргечі	Бонди	Фонд народний	Реальність	Календар	Рент	Разом
Липень	14,050.00	5,097.79	925.00		158.34	1,800.00			28,170.10			50,201.23
Серпень	8,691.00	4,653.85	825.00		436.00			500.00	15,352.40			30,458.25
Вересень	9,730.65	5,040.52	800.00		2,295.75			871.00	13,696.38			32,434.30
Жовтень	8,250.00	4,748.44	1,325.00		883.75	93,000.00			16,086.60			124,293.79
Листопад	7,206.60	6,108.57	1,075.00		1,162.38	94,000.00		500.00	10,899.13			120,951.68
Грудень	30,207.56	6,650.15	1,125.00		2,691.69			327.84	20,874.87	4,086.30	600.00	66,563.41
Разом	78,135.81	32,299.32	6,075.00		7,627.91	183,800.00		2,198.84	105,079.48	4,086.30	600.00	424,902.66

ЗІСТАВЛЕННЄ.

Готівка з кінцем червня 1928 р. остала ... $406,418.12
Прихід за 6 місяців ... 378,511.68
Разом ... $784,929.80
Розхід за 6 місяців ... 424,902.66
Готівка з кінцем грудня 1928 р. остає ... $360,027.14

Льокація готівки в банках.

Фонд посмертний.

Linden National Bank, Linden, N. J. ... $22,394.78
Trust Co. of New Jersey, Jersey City, N. J. ... 16,646.40
Central Home Trust Co. of Elizabeth, N. J. ... 25,468.04
Germania Mutual Saving Ass'n, Elizabeth, N. J. ... 8,339.58
Linden National Bank, Linden, N. J. (check acc't) ... 66,122.61
Provident Inst. for Saving, Jersey City, N. J. ... 10,825.23
Elizabeth Banking Co., Elizabeth, N. J. ... 23,660.49
National State Bank, Elizabeth, N. J. ... 7,972.96
Germania Mutual Saving Ass'n, Elizabeth, N. J. ... 29,524.52
Peoples National Bank of Linden, N. J. ... 2,785.91
Разом $213,740.52

Фонд резервовий.

Dime Trust So., Shamokin, Pa. ... $3,692.23
Union Trust Co. of New Jersey, Jersey City, N. J. ... 12,183.45
National State Bank of Elizabeth, N. J. ... 28,514.43
Разом $44,390.11

Фонд запомоговий.

Union County Trust Co., Elizabeth, N. J. ... $13,833.97
First National Bank of Jersey City, N. J. ... 12,433.30
Разом $26,267.27

Фонд сирітський.

Union County Trust Co., Elizabeth, N. J. ... $9,330.70
The Market St. National Bank of Shamokin, Pa. ... 3,142.64
Peoples Trust Co. of Shamokin, Pa. ... 6,022.21
Разом $18,495.55

Фонд конвенційний.

Linden National Bank, Linden, N. J. ... $35,163.30
Union County Trust Co., Elizabeth, N. J. ... 14.45
Разом $35,177.75

Фонд народний.

Union County Trust Co., Elizabeth, N. J. ... $9,278.47

Фонд адміністраційний.

Union County Trust Co., Elizabeth, N. J. ... $12,677.47

Інвестиція готівки в моргечах.

З днем 30. червня 1928 р. остало на моргечах ... $925,748.00
За час 6 місяців інвестовано в моргечах ... 188,800.00
Разом ... $1,114,548.00
За час 6 місяців сплачено моргеча на суму ... 73,384.00
З днем 31. грудня 1928 р. остало на моргечах ... $1,041,164.00

Бонди.

З днем 30. червня остало в бондах ... $511,763.05
За час 6 місяців сплачено бондів на суму ... 35,639.25
З днем 31. грудня 1928 остає в бондах ... $476,123.80

Льокація фондів.

Фонд посмертний.
Готівка ... $213,740.52
Бонди ... 382,036.30
Моргечі ... 810,434.00
Разом $1,406,210.82

Фонд резервовий.
Готівка ... $44,390.11
Бонди ... 33,867.00
Моргечі ... 93,030.00
Реальність ... 125,000.00
Разом $296,287.11

Фонд адміністраційний.
Готівка ... $12,677.47
Реальність ... 30,241.89
Разом $42,919.36

Фонд запомоговий.
Готівка ... $26,267.27
Моргечі ... 35,900.00
Разом $62,167.27

Фонд конвенційний.
Готівка ... $35,177.75

Фонд народний.
Готівка ... $9,278.47

Фонд сирітський.
Готівка ... $18,495.55
Бонди ... 60,420.50
Моргечі ... 101,100.00
Разом $180,016.05

Білянс.

Стан чинний.
Готівка ... $360,027.14
Моргечі ... 1,041,164.00
Бонди ... 476,123.80
Реальність ... 155,241.89
Разом $2,032,556.83

Стан довжний.
Фонд посмертний ... $1,406,210.82
" резервовий ... 296,787.11
" запомоговий ... 62,167.27
" адміністраційний ... 42,919.36
" народний ... 9,278.47
" конвенційний ... 35,177.75
" сирітський ... 180,016.05
Разом $2,032,556.83

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ.

ПРИХОДИ:		РОЗХОДИ:	
Липень	$4,191.66	Липень	$1,410.48
Серпень	3,243.60	Серпень	1,382.10
Вересень	3,820.46	Вересень	1,528.69
Жовтень	3,274.37	Жовтень	965.88
Листопад	3,126.80	Листопад	274.90
Грудень	4,068.62	Грудень	21,892.18
Разом	$21,725.51	Разом	$27,454.23

Зіставлення.

Готівка з кінцем червня 1928 р. остала ... $76,643.17
Прихід за час 6 місяців ... 21,725.51
Разом ... $98,368.68
Розхід за час 6 місяців ... 27,454.23
Готівка з кінцем грудня 1928 р. остала ... $70,914.45

Готівка знаходиться:

Фонд посмертний.
Union County Trust C., Elizabeth, N. J. ... $11,833.81
Peoples Nat'l Bank, Elizabeth, N. J. ... 12,653.50
Elizabeth Trust Co., Elizabeth, N. J. ... 11,224.81
Разом $35,712.12

Фонд адміністраційний.
Union County Trust Co., Elizabeth, N. J. ... $1,601.29
Mutual Saving Fund Harmonia, Elizabeth, N. J. ... 33,601.04
Разом $35,202.33

Стара резерва Молодечого Союза.
Готівка з кінцем червня остала ... $16,369.41
Процент за 6 місяців ... 320.48
Разом $16,689.89

Готівка.
The New Jersey Title Guarantee & Trust Co., Jersey City, N. J. ... $16,344.48
The N. J. Title Guarantee & Trust Co., Jersey City (check acc't) ... 345.41
Разом $16,689.89

Білянс.

Стан чинний.
Готівка ... $70,914.45
Моргечі ... 40,100.00
Бонди ... 36,623.00
Разом $147,637.45

Стан довжний.
Фонд посмертний ... $112,435.12
" адміністраційний ... 35,202.33
Разом $147,637.45

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ДРУКАРНІ СВОБОДИ.

ПРИХОДИ:		РОЗХОДИ:	
Липень	$5,543.44	Липень	$6,488.60
Серпень	5,008.80	Серпень	5,831.18
Вересень	7,343.05	Вересень	6,633.31
Жовтень	5,743.83	Жовтень	5,334.84
Листопад	5,703.15	Листопад	7,705.11
Грудень	7,328.89	Грудень	12,451.99
Разом	$36,663.16	Разом	$44,345.03

Зіставлення.

Готівка з кінцем червня 1928 р. остала ... $10,215.00
Прихід за 6 місяців ... 36,663.16
Разом ... $46,878.16
Розхід за 6 місяців ... 44,345.03
Готівка з кінцем грудня 1928 р. ... $2,533.13
Депозит в газовій компанії ... 100.00
Разом ... $2,633.13

Вартість Друкарні з кінцем грудня 1928 р.

Готівка ... $2,533.13
Наклад книжок ... 19,265.19
Машинерія ... 15,285.66
Інвентар ... 1,000.00
Депозит ... 100.00
Разом $38,183.98

ЗВІТ СИРОТИНЦЯ-ЗАХИСТУ У. Н. СОЮЗА

ПРИХОДИ:		РОЗХОДИ:	
Липень	$109.25	Липень	$60.50
Серпень	383.05	Серпень	60.00
Вересень	695.24	Вересень	60.00
Жовтень	1,379.97	Жовтень	60.00
Листопад	901.71	Листопад	60.00
Грудень	1,670.24	Грудень	60.00
Разом	$5,139.46	Разом	$360.50

Зіставленнє.

Остало з кінцем червня 1928 р. ... $36,887.42
Прихід за 6 місяців ... 5,139.46
Процент ... 660.16
Разом ... $42,687.04
Розхід ... 360.50
Готівка з кінцем грудня 1928 р. ... $42,326.54
Готівка знаходить в State Bank of Linden, Linden, N. J.

Головна Контрольна Комісія знайшла всі книги у всіх департаментах в повнім порядку. В головній канцелярії як рівнож в адміністрації друкарні і книгарні взірцевий порядок і солідну працю. Готівка в банках, моргечі, бонди, проценти, всі виплати, асигнати і всі другі входячі в обсяг головної канцелярії У. Н. Союза, знайдено в повнім порядку. Таксамо Сиротинця-Захисту У. Н. Союза.

Головна Контрольна Комісія була наочним свідком невідрадних технічних обставин, в яких мусіли працювати урядники і робітники підчас будови нового дому на протязі майже цілого року. Контрольна Комісія знає, що хоч вже будова скінчена, то еще богато мине часу, заки ціла система праці і діловодства буде вповні пристосована до нового приміщення і ладу, який то стан вимагає від всіх інтересованих збільшеного напруження і енергії і тому Контрольна Комісія висказує повне признання в першій мірі тим робітникам і урядникам, що підчас валення старого будинку і будови нового дому видержали всі невигоди і трудности та що в таких обставинах потрафили вдержати порядок в загальнім діловодстві і системі урядовання. З наведених причин сьогорічний календар У. Н. Союза вийшов з малим опізненням. Брак формулярів і ріжних друків також дався відчути. Однак то все при витревалости одних, а терпеливости других, без ущербку для організації дасться вкоротці вирівнати і гол. канцелярія в новім модернім будинку не лиш зможе справно виконувати свої завдання, але й представляється буде для кожного симпатично, як на такої міри організацію пристало.

JERSEY CITY, N. J., FEBR. 15, 1929.

ЗА ГОЛОВНУ КОНТРОЛЬНУ КОМІСІЮ У. Н. СОЮЗА:
О. Шараварко, Омелян Рекрут, Григорій Пипюк.

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА за грудень 1928 року.

ВІДДІЛ 92.
Тов. ім. Івана Франка в Портленд, Орегон.
Жертви з каси відділу і від членів проголошено.
Дісланo від членів ... $12.00
Разом $12.00
Богачик Семен $3.00
Собода Михайло 2.00
Пелех Гаврил 1.00
Топорович Константин 1.00
Олещук Стефан 1.00
Кіча Франко 1.00
Кіча Олекса 1.00
Рудчик Кирило 1.00
Жуковський Іван 1.00

ВІДДІЛ 96.
Бр. св. Івана Хрестителя в Пітсбург, Па.
Жертви з каси відділу і від членів проголошено.
Дісланo від членів ... $11.50
Дохід з балю ... 34.55
Разом $46.05
Василик Дмитро $5.00
Войтович Іван 1.00
Дрізд Михайло 1.00
Войтович Стефан 1.00
Грицай Іван 1.00
Спожарський Василь 1.00
Костів Іван 50
Сухий Юрко 50
Кінцак Іван 50

ВІДДІЛ 99.
Бр. св. Николая у Вілкс Баре, Па.
Жертви з каси відділу, від членів і з концерту проголошено.
Дісланo від членів ... $18.00
Разом $18.00
Балко Михайло $1.00
Герман Петро 1.00
Герман Григорій 1.00
Герман Дмитро 1.00
Іващишин Ілько 1.00
Кутний Стефан 1.00
Кравець Григорій 1.00
Левицький Олекса 1.00
Леськів Микола 1.00
Немий Микола 1.00
Нема Агнишка 1.00
Оберець Пилип 1.00
Рутько Микола 1.00
Залецький Павло 1.00
Зіньковський Микола 1.00
Жуковський Микола 1.00
Жуковська Анна 1.00
Надільний Дмитро 1.00

ВІДДІЛ 102.
Бр. св. Петра і Павла в Клівленд, Огайо.
Жертви з каси відділу, від членів і з пушок проголошено.
Дісланo від членів ... $12.50
Онуфрій Шалапій зібрав до пушки ... 10.06
Разом $22.56
Третяк Микола $4.00
Павлечко Лука 2.00
Лащишин Ілько 1.00
Стойко Стефан 1.00
Смільчак Йосиф 1.00
Щубака Атанас 1.00
Владика Василь 1.00
Гондерманський Данило 50
Качмарчин Микола 50
Сіка Кузьма 50

ВІДДІЛ 105.
Бр. св. Володимира в Найставн, Па.
Жертви з каси відділу, від членів і з пушки проголошено.
Дісланo від членів ... $6.00
З пушки ... 1.75
Дохід з пікніку (2. верес. 1928) 16.20
Разом $23.95
Савчинський Прокіп $5.00
Косила Іван 1.00

ВІДДІЛ 112.
Сестр. Пресв. Богородиці в Клівленд, Огайо.
Жертви з каси відділу, від членів, із забави і з пушки проголошено.
Дісланo від членів ... $12.00
Дохід з підприємства ... 10.00
Разом $22.00
Голубець Катерина $2.00
Чайковська Анна 2.00
Бандура Марія 1.00
Дорош Марія 1.00
Габрівська Катерина 1.00
Кульчицька Олена 1.00
Притуляк Анастазія 1.00
Сидорович Ева 1.00
Тимчина Магда 1.00
Бахаровська Емілія 50
Василь Марія 50

ВІДДІЛ 127.
Бр. св. Николая в Бофало, Н. Й.
Жертви з каси відділу і від членів проголошено.
Дісланo від членів ... $3.00
Дохід з концерту (9 верес. 1928) 41.00
Збірка на концерті ... 9.00
Разом $53.00
Стенюк Петро $1.00
Кушка Стефан 1.00
Нагірняк Марія 1.00
На поклик гр. Д. Жука жертвували на концерті (9. вересня 1928 р.): Д. Жук 5 дол.; П. Рудик, В. Максимик і В. Качор по 1 дол.; Ф. Рудик і С. Тіп по 50 цнт. — Разом $9.00.

ВІДДІЛ 123.
Бр. св. Андрея в Лорейн, Огайо.
Жертви від членів проголошено.
Дісланo від членів ... $4.00
Разом $4.00
Галянка Михайло $1.00
Савчин Михайло 1.00
Шумила Іван 1.00
Микитка Михайло 1.00

I. Knowitt — Of course, the porter brought it up! No doubt!
By Thornton Fisher
HELLO, IS THIS THE HOTEL DESK? WELL, WHERE'S THAT BOX I ORDERED BROUGHT TO MY ROOM?
MAY BE THE CHIEF PORTER SAYS IT WAS SENT UP
WELL, IF IT WASN'T! LET HIM TELL ME THAT - HE NEVER SENT IT UP THAT BIRD IS LAYING DOWN ON HIS JOB!
I'M SORRY, MR. KNOWITT, BUT I'LL SEND HIM TO YOU - HE SAYS HE SENT IT TO YOUR ROOM!
THAT GUY NEVER EVEN TOUCHED THAT BOX AND HE CAN'T CONVINCE ME HE DID, NEITHER! COME IN - DON'T BREAK THE DOOR DOWN!
BANG BANG BANG
I SAY I BROUGHT THAT BOX UP MYSELF!
MUCH OBLIGED!
INTERNATIONAL CARTOON CO., N. Y.